

KRZYSZTOF ZAMORSKI

Kraków

ORCID: 0000-0003-0680-7510

W 90. URODZINY PROFESORA JERZEGO MATERNICKIEGO¹

ON PROFESSOR JERZY MATERNICKI'S 90TH BIRTHDAY

Jerzego Maternickiego nikomu z czytelników *Historyki* przedstawiać nie trzeba. To postać powszechnie znana w naszej polskiej współczesnej historii historiografii, metodologii historii i dydaktyce historii.

Ukazała się właśnie nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Rzeszowskiego książka zawierająca materiały do autobiografii naukowej Profesora. Okazja jest ważna. Zbliży się 90. rocznica jego urodzin (grudzień 2025 roku). W swym pracowitym życiu opublikował około 500 prac naukowych, kierował przez wiele lat (1976–1997) katedrą historii historiografii i dydaktyki historii Uniwersytetu Warszawskiego, od 1993 roku związał się z Uniwersytetem Rzeszowskim, gdzie – jak sam słusznie pisze – „stworzył jeden z najsilniejszych dziś kadrowo ośrodków badań historiograficznych w Polsce”, kierując Zakładem Historii Historiografii i Metodologii Historii (1993–2011). Książka jest dla historyka historiografii Polski współczesnej lekturą niezmiernie interesującą. Do druku przygotował ją Paweł Sierżęga. Jego wstęp wprowadza nas w dokonania naukowe Jubilata. W kolejnej części znajdziemy przedmowę odwołującą się do momentu sprzed dziesięciu lat, gdy Profesor przystąpił do spisania wspomnień dotyczących jego dróg życia i pracy twórczej. W następnych rozdziałach znajdziemy wspomnienia Jerzego Maternickiego z lat dziecińczych (rozdział I), studiów historycznych (rozdział II), pierwszych lat pracy w Uniwersytecie Warszawskim (rozdział III), z czasów poszukiwania własnej drogi naukowej (rozdział IV), pełni sił twórczych (rozdział V) oraz rzeszowskiego okresu jego działalności i życia osobistego (rozdział VI). Wszystkie te części niosą z sobą bardzo ciekawą i bardzo zróżnicowaną porcję informacji. Po pierwsze mamy do czynienia z głosem historyka wspomni-

¹ Recenzja książki: Jerzy Maternicki, *Z historiografią przez życie. Notatki do autobiografii naukowej* (Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2024), ss. 227, bibl. autora, ilustracje, indeks nazwisk.

nającym i opisującym czasy swoich studiów na tak bliskim jego sercu Uniwersytecie Warszawskim w latach przypadających na trudny okres po drugiej wojnie światowej. Nigdy nie dość zbioru doświadczeń ludzi wkraczających w dorosłe życie w okresie tużpowojennym, a tym bardziej tych spośród generacji powojennych Polaków, którzy obrali naukę jako kierunek swoich życiowych zainteresowań i losów. Ważne dla naszego obrazu rozwoju nauki historycznej w Polsce wydają mi się szczególnie wspomnienia Maternickiego opisujące jego rozwój jako młodego naukowca: świadectwo roli mistrzyni (Profesor Wandy Moszczeńskiej), atmosferę Uniwersytetu Warszawskiego lat sześćdziesiątych. Nie bez znaczenia dla rodzimej historii historiografii są też te części wspomnień, które odnoszą się do w pełni dojrzałej naukowo działalności Jerzego Maternickiego.

Książka zawiera też dobrze opracowaną warstwę dokumentacyjną działalności Jubilata. Znajdziemy w niej aktualną pełną bibliografię jego prac, wykaz powstałych pod jego promotorstwem prac doktorskich, przyznanych Jerzemu Maternickiemu odznaczeń państwowych oraz bibliografię prac dotyczących jego życia i działalności. Swoją drogą być może byłoby lepiej połączyć ze sobą obie bibliografie. Wśród materiałów dokumentacyjnych warto też wspomnieć o tekście wystąpienia na Uniwersytecie Rzeszowskim z okazji jubileuszu 80. urodzin. Pracę wieńczą liczne zdjęcia z życia osobistego i zawodowego naszego Jubilata. Przyznać trzeba, że książka jest ciekawym i twórczym uczczeniem 90. rocznicy urodzin nestora naszej historii historiografii.

Ad multos annos, Profesorze.